

Odmah treba istaknuti da je nastup muškog i posebice mješovitog zbora (s obzirom na zahtjevnost djela) bio na solidnoj razini. U prvom dijelu teret je ponio muški dio zbora sa zanimljivom *Liturgijom sv. Ivana Zlatoustog* na žumberačke napjeve (praizvedba), a u drugom dijelu mješoviti sastav sa solisticom Tamarom Felbinger.

Ovaj nedvojbeno uspjeti koncert, zahvaljujući marljivom i znalačkom radu dirigentice Darjane Blaće mogao bi (rečeno je na početku) biti najava proplamsaja stare slave Kora. Želja nam je da se to zaista i zbude!

I. Š.

## SPLIT

### NOVE ORGULJE U SPLITSKOJ KATEDRALI

Splitska katedrala, kao građevina, najstarija je katedralna crkva na svijetu. Mauzolej cara Dioklecijana u VII. stoljeću nadbiskup Ivan **Ravenjanin** očistio je od poganskih ukrasa te ga posvetio u katedralu. Tijekom stoljeća svako stilsko umjetničko razdoblje ostavilo je neizbrisiv trag u unutrašnjosti katedrale.

Da bi služba Božja blistala istinskim sjajem, kaptol je od vrsnih graditelja orgulja nabavljao i vodio brigu o orguljama. To nije bilo uvijek lako, jer su bili veliki troškovi nabavljanja i uzdržavanja instrumenta.

Prvi orguljaš u Hrvatskoj spominje se u *Splitu 1347. god.*, a prve orgulje za stolnu crkvu u Splitu napravio je fra **Ventura** 1412. godine.

Od tada do danas nekoliko je orgulja našlo svoje mjesto u katedrali. I mjesta gdje su postavljali orgulje bila su različita: od onog iznad ulaznih vrata do mjesta u blizini korskih sjedala u produženom dijelu katedrale. Posljednjih tridesetak godina u katedrali čuo se zvuk elektronskih orgulja (bez svirala), a bile su postavljene sa zvučnicima na podignutom koru za pjevače iza velikog oltara. Tako je najstarija katedrala na svijetu ostala bez klasičnih orgulja sa sviralama.

S velikim zalaganjem dugogodišnjeg župnika prof. don Ivana **Cvitanovića** na mjesto dotrajalih elektronskih orgulja nabavljene su nove klasične orgulje, dostojne ovog svetog hrama.

Nove orgulje, neoklasičnog venecijanskog stila, naručio je don Ivan Cvitanović od talijanske tvrtke Cav. Francesco **Zanin** (Codroipo - Udine) za splitsku prvostolnicu *Uznesenja blažene Djevice Marije* 13. listopada 1990. godine. Dispoziciju novih orgulja izradio je kapelnik splitske katedrale mo. don Šime **Marović**. Zbog posebne spomeničke vrijednosti i važnosti katedralne crkve tražio je instrument koji će se uklopiti u samu katedralu te ujedno služiti svojoj liturgijskoj i koncertnoj svrsi. Radi toga su došle u obzir mehaničke orgulje s mehaničkom registracijom koje zbog malog, ali izuzetno akustičnog prostora, nisu zahtijevale velike dimenzije (23 registra). Sadašnji vlasnik i orguljar ove poznate tvrtke Gustavo Zanin sa svojim sinom Francescom postavio je i završio nove orgulje na svršetku srpnja 1994. godine.

Svečani obred blagoslova orgulja obavio je katedralni župnik prof. Ivan **Cvitanović** 25. rujna 1994. godine i tim činom predao orgulje na liturgijsku i koncertnu uporabu.



*Nove orgulje u splitskoj katedrali*

Njihove tehničke karakteristike donosimo onako, kako ih je opisao njihov graditelj Gustavo **Zanin**.

### TEHNIČKE KARAKTERISTIKE NOVIH ORGULJA

#### *Stil:*

Zbog povijesnog značenja ovog mjesta odabrali smo neoklasični venecijanski stil, koji je prvi uveo dalmatinski slavni orguljar Petar **Nakić**. Jasno, na ovoj osnovi razradila su se potrebna rješenja za izradu orgulja na kojima bi se mogao izvoditi širi orguljski repertoar.

#### *Smještaj:*

Naravno, raspoloživi prostor i akustika crkve uvjetovali su projektiranje instrumenta, i to tako što se ostalo vjerno gore spomenutom venecijanskom stilu.

Orgulje su postavljene u niši zida, tako da bi, koliko god je moguće, što manje smetale arhitekturi prostora koji već sadrži mnogobrojne strukture neprocjenjive umjetničke i povijesne vrijednosti.

#### *Izrada:*

Cjelovito ostvarenje ovog djela približili smo tehničkoj izradi neoklasičnog doba kako u izradi svirala, zračnica, tako i u izradi mehaničkih dijelova, i to tako da se ne koriste moderni materijali, koji se u to vrijeme nisu upotrebljavali.

I razmještaj zvučnih tijela (*"corpi fonici"*) slijedio je isti kriterij. Tako nalazimo *Grand Organo* iznad manuala na kojem su postavljene klasične svirale prospekta raspoređene u obliku uzdignutih krila. U njemu se ne pojavljuju notne svirale Cis1, Dis1, Fis1, Gis1 samo iz estetskog i stilskog razloga.

*Positivo* se nalazi smješten na lijevoj strani manuala djelomično ispod *"Grand Organo"* kakva je inače bila praksa u venecijanskoj orguljskoj školi. Cjelovita zračnica pedala smještena je pak dolje u praznome prostoru. Takav raspored tijela stvorio je uvjete za korištenje visećih mehaničkih spojica (*"sospesa"*) za oba manuala.

Takav starinski sustav pruža orguljašu mogućnost za laku gibljivost prstiju, solidnost i trajnost u vremenu.

## DISPOZICIJA ORGULJA

## REGISTRI

## GRAND ORGANO - I. MANUAL (56 nota Do 1 - Sol 5)

1. <i>Principale Bassi</i>	25 prospektnih svirala + 4 diesis	kositer 95%	broj svirala 29
2. <i>Principale Soprani</i>	unutarnje svirale	20%	27
3. <i>Ottava</i>	"	20%	56
4. <i>Quinta decima</i>	"	20%	56
5. <i>Decima nona</i>	"	20%	56
6. <i>Vigesima seconda</i>	"	20%	56
7. <i>Vigesima sesta</i>	"	20%	56
8. <i>Vigesima nona</i>	"	20%	56
9. <i>Flauto Reale 8 bassi</i>	prvih 12 od drva ostale "a caminetto"		26
10. <i>Flauto Reale 8 soprani</i>	"a caminetto"	kositer 20%	30
11. <i>Flauto in VIII 4 bassi</i>	prvih dvanaest prenijete iz Ottava		14
12. <i>Flauto in VIII 4 soprani</i>			30
13. <i>Flauto in XII 2 2/3 bassi</i>	1-12 "a caminetto", ostale "a cuspidi"		26
14. <i>Flauto in XII 2 2/3 soprani</i>	"a cuspidi"		30
15. <i>Voce umana 8 soprani</i>	(s kratkom stopom)		30
16. <i>Cornetta 1 3/5 soprani</i>	"a cuspidi"		30
17. <i>Trombe 8 bassi</i>	sa sviralama od olova		26
18. <i>Trombe 8 soprani</i>	sa sviralama od olova		30

## POZITIV - II. MANUAL (56 nota Do 1 - Sol 5)

1. <i>Principale 8</i>	prvih 12 od drva ( <i>tappate</i> ) ostale od	kositra 75%	broj svirala 56
2. <i>Ottava 4</i>		20%	56
3. <i>Quinta Decima 2</i>		20%	56
4. <i>Ripieno 2 file</i>		20%	112
5. <i>Bordone 8</i>	1-49 od drva (jelovina) 50'56 "a cuspidi"	20%	56
6. <i>Flauto 4</i>	1-37 "a tappate" ostale "a cuspidi"	20%	56
7. <i>Nazardo 2 2/3</i>	1-25 "a caminetto" ostale "a cuspidi"	20%	56
8. <i>Terza 1 3/5</i>	valjkaste	20%	56
9. <i>Cromorno 8</i>	sa sviralama od olova	20%	56

## PEDALE (30 nota Do 1 - Fa 3)

1. <i>Subbasso 16</i>	sve od drva (jelovina)		broj svirala 30
2. <i>Basso 8</i>	1-13 od drva ostale od	kositra 20%	30
3. <i>Trombone 8</i>	sa sviralama od olova		30
4. <i>Corale 4</i>		20%	30

ukupni broj svirala 1.294

## MEHANIČKI SPOJEVI

Unione I al Pedale

Unione II al Pedale

Unione II al I

Tremolo na POZITIVU

Rebre nice (žaluzije) s ručnim upravljanjem za POZITIV

Tiratutti (ripieno) za GRAND ORGANO

Šime MAROVIĆ